

АНАЛІЗ ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ПРОЦЕСІВ У ПЕРЕТВОРЮВАЧІ З ШЕСТИЗОННИМ РЕГЮЛЮВАННЯМ НАПРУГИ

Михайленко В.В., доц., Сапегін А.П., доц., Петрученко О.В., ст. викл.

КПІ ім. Ігоря Сікорського, кафедра теоретичної електротехніки

Чарняк О.С., студентка

КПІ ім. Ігоря Сікорського, кафедра автоматизації енергосистем

Вступ. Удосконалення пристроїв напівпровідникової техніки дозволяють використовувати в перетворювальних установках ланку високої частоти з частотою переключення вентилів значно більшої від частоти змінної напруги промислової мережі. У роботах [1, 2] показана доцільність використання структур перетворювачів частоти (ПЧ) з однократною модуляцією при побудові систем вторинного електропостачання для комплексів діагностики електромеханічних пристроїв. У даній роботі проводиться аналіз аспекту використання ПЧ в якості ланки високої частоти, що стосується побудови й аналізу перетворювачів із широтно-імпульсним регулюванням (ШІР) при шестизонному керуванні.

Метою роботи є аналіз електромагнітних процесів в електричних колах з напівпровідниковими перетворювачами з використання методу багатопараметричних функцій та пакету MATCAD.

Матеріали і результати досліджень. Структурна схема напівпровідникового перетворювача (НПП) показана на рисунку 1. На структурній схемі позначені: СМАВ, СМВС, СМСА – силові модулятори (СМ) лінійних напруг АВ, ВС і СА відповідно, ВВ – високочастотний випрямляч, Н – навантаження.

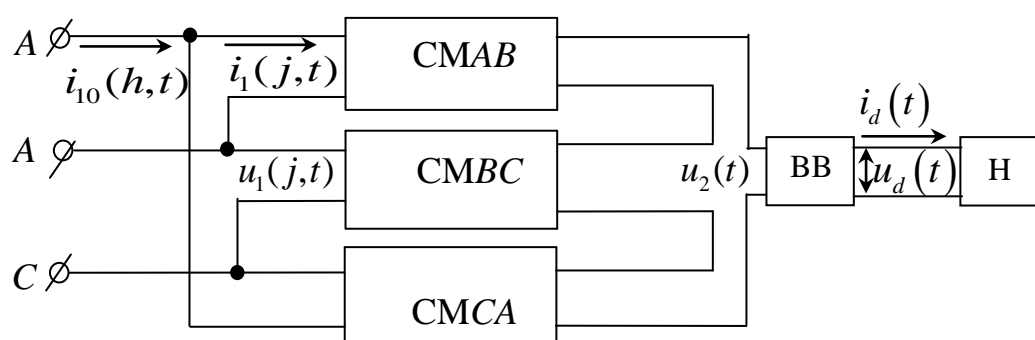

Рисунок 1 – Структурна схема перетворювача

Таким чином кожен СМ має в своєму складі N інверторів випрямленої напруги (ІВН). У роботі використано метод багатопараметричних модулюючих функцій [1] і прийняті такі припущення: вхідна напруга симетрична і її внутрішній опір дорівнює нулю, транзистори і діоди ІВН є ідеальними ключами, трансформатори не мають втрат. Дана структура дозволяє реалізувати багатоканальний спосіб перетворення параметрів електромагнітної

енергії мережі, при якому в СМ здійснюється розгалужена модуляція миттєвих значень попередньо випрямлених лінійних напруг $u_1(j, t)$, частоти ω_1 , трифазної енергетичної мережі відповідними еквівалентними модулюючими впливами $\psi(p, N, t)$, частоти ω_2 .

Вихідну напругу НПП знаходимо з виразу виду [2]:

$$u_2(t) = \frac{1}{k_T} \sum_{p=1}^6 \sum_{j=1}^3 u_1(j, t) \phi(j, t) \psi(p, N, t) \quad (1)$$

де: $j = 1, 2, 3$ – номери лінійних проводів мережі; k_T – коефіцієнт трансформації трансформатора; $p = 1, 2, 3, \dots, N=6$ – номери зон регулювання; $\phi(j, t)$ – функції прямокутного сіноса, співпадаючі з положенням лінійних напруг мережі; $u_1(j, t)$ – миттєві значення вхідної напруги.

На навантаженні формується промодульована напруга $u_d(t)$:

$$u_d(t) = \frac{1}{k_T} \sum_{p=1}^6 \sum_{j=1}^3 u_1(j, t) \phi(j, t) \psi(p, N, t) v(t) \quad (2)$$

де: $v(t)$ – функція прямокутного сіноса, співпадаюча з положенням вхідної напруги ВВ.

Струм навантаження знайдено, як реакцію RL -ланцюга на дію напруги (2):

$$D(t, y) = \frac{u_d(t)}{L} - \frac{R}{L} y_0 \quad (3)$$

де: y_0 – визначається з початкових умов; R і L – відповідно активний опір і індуктивність навантаження.

Рішення (2) відносно струму навантаження визначено у вигляді матриці

$$i_d(t) = \text{rkfixed}(y_0, 0, k, s, D) \quad (4)$$

де: $0, k$ – часовий інтервал рішень; s – кількість точок на часовому інтервалі рішень; D – вектор функція диференціальних рівнянь.

Вхідні струми інверторів i -х фаз для кожної p -ї зони регулювання

$$i_1(j,t) = \frac{1}{k_T} \sum_{p=1}^{N=6} (i_d(t)v(t)\psi(p,N,t)\phi(j,t)) \quad (5)$$

Струми i –х фаз енергетичної мережі з співвідношення

$$\begin{aligned} i_{10}(1,t) &= i_1(1,t) - i_1(3,t), \\ i_{10}(2,t) &= i_1(2,t) - i_1(1,t), \\ i_{10}(3,t) &= i_1(3,t) - i_1(2,t). \end{aligned} \quad (6)$$

Часові діаграми вихідних струму і напруги та вхідних струмів i –х фаз енергетичної мережі в координатах фазних напруг, побудовані за (2), (4) та (6) для шестизонного регулювання, представлені на рисунку 2.

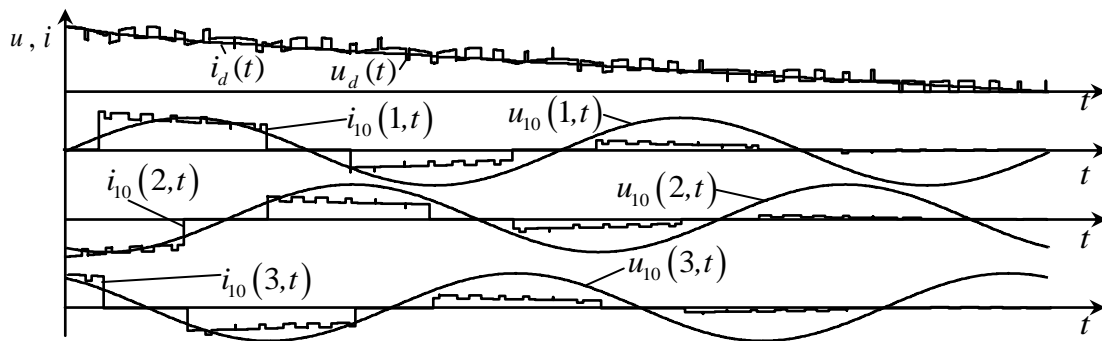

Рисунок 2 – Діаграми вихідних струму та напруги і вхідних струмів та напруг НПП

Висновки: Аналіз електромагнітних процесів у НПП дозволяє проведення моделювання у декілька етапів з різними початковими припущеннями, розглядаючи НПП. Розроблено нову математичну модель напівпровідникового перетворювача. Проведено аналіз алгоритмічних рівнянь відносно функцій з системними дискретними параметрами напівпровідникових комутаторів, напруг і кутів управління, фаз мережі живлення і часу для аналізу електромагнітних процесів у електричних колах змінної структури з напівпровідниковими комутаторами.

Перелік посилань

1. Резцов В.Ф., Павлов В.Б., Юрченко О.М. Аналіз системи тягового електропривода електромобіля з урахуванням нелінійних елементів // Праці Інституту електродинаміки НАН України. – 2003. – № 1 (4) – с. 73-78.
2. Макаренко М. П. Аналіз електромагнітних процесів у перетворювачах з багатозонним регулюванням вихідної напруги функціями багатопараметричного виду / М. П. Макаренко, В. В. Михайленко // Техн. електродинаміка. Тем. вип. "Силова електроніка та енергоефективність". – 2002. – Ч. 1. – С. 19–22.